

Metodologia konsultacji

Sposób przeprowadzania konsultacji społecznych w Programie Rozwój Lokalny opiera się na eksperymentalnej idei włączenia mieszkańców do realnego współtworzenia wizji rozwoju miasta. Oznacza to przybliżanie istoty współzarządzania i współodpowiedzialności, dzielonej między urzędników i obywateli. Takie podejście wymagało krytycznego spojrzenia na dotychczasową praktykę konsultacji społecznych w Cieszynie.

Definiując konsultację w znaczeniu omawianego programu, przesunięto akcent z przedmiotu owych konsultacji na wyeksponowanie doświadczeń podmiotów w niej uczestniczących. – To, w co chcemy się szczególnie wsłuchać, co chcemy zrozumieć i pogłębić, to nie tylko opinie mieszkańców na jakiś temat, ale ich przeżycia, emocje, doświadczenia życia w tym konkretnym miejscu i uwarunkowaniach kulturowych – instruuje II Zastępca Burmistrza Miasta Przemysław Major, koordynujący akcję konsultacyjną, który z dyspozycji Burmistrz Miasta Gabrieli Staszkiwicz prowadzi i zarządza wszystkimi pracami związanymi z przygotowaniem wniosku w Programie Rozwój Lokalny.

Aby to osiągnąć, organizatorzy zdecydowali się na zupełnie nową, subiektywistyczną metodologię konsultacji, opartą na celowym doborze ich uczestników, zaangażowanym moderatorem, wieczornym czasie ich transmisji w trybie on-line z możliwością dzielenia się komentarzami przez samych widzów. To również kluczowa zmiana w podejściu do definiowania konsultacji. Nie chodzi o samo aktywizowanie lokalnej społeczności i umożliwienie uczestnictwa w projekcie, ale weryfikowanie jakości wspólnoty międzyludzkiej zamieszkującej określone terytorium. W myśl tego podejścia nie tylko aktywna społeczność, ale i samokrytyczna wspólnota leżą u podstaw zdolności do samoorganizacji i samoregulacji pojawiających się wyzwań.

Problemy Cieszyniaków można podzielić na zewnętrzne, takie jak między innymi odpływ mieszkańców, dominacja dużych metropolii oraz wewnętrzne, związane z niedostrzeganiem potencjału tkwiącego w aktywności obywatelskiej. Są też duże osiągnięcia i sukcesy, ale nie o nich tu mowa.

- Walczymy o dotację do 40 milionów złotych, przeznaczoną dla wspólnot lokalnych, które udowodnią swoje zaangażowanie, zdolności analityczne, samokrytycyzm i odważny pomysł na samych siebie. Szczególnym kryterium oceny jest sposób pobudzenia mieszkańców do działania i metoda zakomunikowania o zagrożeniu marginalizacją. To nie powinność, tylko konieczność. To nie zmiana, tylko przemiana, która musi nastąpić w nas samych – apeluje wiceburmistrz Major.

Pogadajmy
o Cieszynie

14 KONSULTACJI ON-LINE,

PONAD 50 OSÓB
W WYWIADACH GRUPOWYCH,

OKOŁO 100
KOMENTUJĄCYCH,

OKOŁO 3000
ODBIORCÓW INTERNETOWYCH.

Organizatorzy podkreślają zmianę akcentów w kształtowaniu świadomości mieszkańców z dobrowolnej partycypacji (jak to miało miejsce dotychczas) w wezwanie wszystkich do pilnego współdziałania. – Stosowane dotąd metody oparte na anonimowości konsultacji, ich neutralnej moderacji, poprawności politycznej i formalnej informacji w mediach całkowicie zawiodły. Odwróciłyśmy te logikę i już widzimy pozytywne efekty tych decyzji. Docieramy do kilku tysięcy ludzi, zbieramy setki opinii i pomysłów, poruszyliśmy większość lokalnych środowisk i ich liderów, przybliżyliśmy urzędników do zwykłych mieszkańców – dodaje Major.

Sposób wyłaniania liderów społecznych i młodzieżowych opierał się na metodzie socjometrycznej. Jest to sposób pomiaru stosowany w socjologii, psychologii społecznej czy pedagogice, którego celem jest

wyłonienie osób posiadających wysoką liczbę wskazań jako kluczowych partnerów interakcji w lokalnym środowisku. – Skontaktowaliśmy się z kilkudziesięcioosobową grupą aktywnych Cieszyniaków z prośbą o subiektywne wskazanie od 3 do 5 osób rekomendowanych do krytycznej rozmowy o Cieszynie. Tak też się stało. Jesteśmy zaskoczeni liczbą podanych osób, co wskazuje, jak wiele w tej kwestii mamy do nadrobienia – tłumaczy Major.

Zdecydowano się przeprowadzić łącznie 14 konsultacji on-line zakładających czynny udział ponad 50 osób w wywiadach grupowych (fokusowych, w tym jeden w trybie pogłębianym, indywidualnym), około 100 użytkowników komentujących wydarzenia w trybie rzeczywistym i odroczonym oraz dotarcie z przebiegiem konsultacji do około 3 000 odbiorców internetowych. Ponadto założono czynny udział około 300 mieszkańców zgłaszających własne pomysły na Cieszyn w Otwartym Punkcie Konsultacyjnym na Rynku obsługiwanym przez zespół blisko dwudziestu urzędników magistratu i pracowników różnych instytucji miejskich. Przewidziano przy tym około 50 osób uczestniczących w spacerach diagnostycznych w trzech dzielnicach miasta.

Konsultacje opierają się na głównej tezie mówiącej o tym, że Cieszyn traci znaczenie oraz kolejnej, wskazującej na możliwość jego odzyskania. Wyniki osiągnięte na półmetku akcji „Pogadajmy o Cieszynie” jednoznacznie pokazują, że na „gadaniu” nie może się skończyć. ◆

ZESPÓŁ REDAKCYJNY